

EL DIA A DIA SOTA EL FRANQUISME II

La marginalitat en què es produïen els encontres sexuals durant el franquisme (en la clandestinitat de les nits urbanes) generava en molts gais malestar i sentiment de culpa. Però no sempre succeï així: alguns homosexuals trobaven cert plaer en el risc de la clandestinitat. Prova d'això fou que, amb la fi del franquisme, aquest món ocult no va desaparèixer, sinó que es perpetuà durant més d'una dècada. A Barcelona, els testimonis del poeta **Jaime Gil de Biedma** i del novel·lista **Juan Goytisolo** ens narren perfectament aquesta afició a perdre's de nit pels carrerons del Gòtic (sobretot a Escudellers) a la recerca de joves, de prostituts i d'exotisme, combinada amb la vida oficial de dia com a burgesos amb ocupacions "respectables". Gil de Biedma va ser detingut com a mínim una vegada en una batuda policial a mitjan anys cinquanta, però les influències familiars el van alliberar de seguida.

Una altra estratègia freqüent a les grans ciutats era la celebració de festes privades en domicilis particulars: aquestes reunions d'amics (molt pròpies de la Barcelona tardofranquista) eren una

manera de socialitzar i defugir la soledat. Es solia subornar el sereno del barri i s'hi celebraven balls i tertúlies. De fet, aquestes trobades foren un dels gèrmens de l'activisme gai dels setanta.

ALTRES REFUGIS

A banda de les possibilitats de les grans capitals espanyoles, molts homosexuals també optaren per encobrir-se en el món de l'espectacle i la faràndula. L'oficialitat franquista pressuposava la immoralitat intrínseca d'aquests ambients i dissimulava. Fins i tot s'apropiava de certs personatges, com **Antonio el Bailarín** o **Tomás de Antequera**. Era un món molt tancat i al marge de les normes socials imperants, però també l'únic espai on estava permesa una disfressada expressió de l'homosexualitat. Els únics homosexuals famosos del franquisme (no per la seva orientació sexual, que havia d'amagar-se) van pertànyer a aquest entorn suposadament frívol i "alegre".

L'Església fou l'altre destí recurrent de molts homosexuals. Naturalment, l'hermetisme d'aquesta institució fa molt difícil la investigació històrica. El discurs públic del catolicisme condemnava la sexualitat i, consegüentment, l'homosexualitat constituïa un dels pitjors pecats. Ara bé, portes endins, la realitat desmentia els sermons homofòbics. En els internats i col·legis religiosos es donaven relacions homosexuals, generalment situacionals, és a dir, fruit de la convivència estreta entre adolescents en ple despertar sexual. S'intentava controlar i restringir, però no sempre s'aconseguia. Però fou sobretot als seminaris i als noviciats on naixeren nombroses històries d'amor entre homes i on el sexe era ben freqüent. També entre el clero, tot i que es tolerava, amb càstigs simbòlics i sempre i quan no transcendís de l'esfera privada. Així mateix, també ens han arribat multitud de testimonis d'abusos i assetjament per part de sacerdots i altres càrrecs eclesiàstics; els mateixos que, hipòcritament, contribuïen a fomentar l'homofòbia. La recreació de la pel·lícula *La mala educació* (2004) de Pedro Almodóvar és un document suficientment il·lustratiu. A partir de l'arribada del turisme europeu als anys seixanta, també es van anar configurant reductes de llibertat en diverses localitats costaneres